

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

11. ledna 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Životní prostředí – Aarhuská úmluva – Článek 9 odst. 3 až 5 – Přístup k právní ochraně – Profesionální občanská společnost advokátů – Žaloby napadající správní akty – Přípustnost – Podmínky stanovené vnitrostátním právem – Absence porušení práv nebo legitimních zájmů – Náklady soudních řízení, které nejsou nepřiměřené – Rozdělení nákladů řízení – Kritéria“

Ve věci C-252/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Curtea de Apel Târgu-Mureș (odvolací soud v Târgu-Mureș, Rumunsko) ze dne 16. února 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 8. dubna 2022, v řízení

Societatea Civilă Profesională de Avocați AB & CD

proti

Consiliul Județean Suceava,

Președintele Consiliului Județean Suceava,

Agentia pentru Protecția Mediului Bacău,

Consiliul Local al Comunei Pojorâta,

za účasti:

QP,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení: C. Lycourgos, předseda senátu, O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot (zpravodaj), S. Rodin a L. S. Rossi, soudci,

generální advokátka: L. Medina,

za soudní kancelář: R. Șereș, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 4. května 2023,

* Jednací jazyk: rumunština.

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za Societatea Civilă Profesională de Avocați AB & CD: D. Ionescu, jakož i P. F. Plopeanu a I. Stoia, avocați,
- za Președintele Consiliului Județean Suceava, Consiliul Județean Suceava: Y. Beșleagă a V. Stoica, avocați,
- za irskou vládu: M. Browne, Chief State Solicitor, A. Joyce a M. Tierney, jako zmocněnci, ve spolupráci s: B. Foley a D. McGrath, SC, E. Burke-Murphy, BL,
- za polskou vládu: B. Majczyna, jako zmocněnec,
- za Evropskou komisi: G. Gattinara a M. Ioan, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 13. července 2023,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 2 odst. 4, jakož i čl. 9 odst. 3 až 5 Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, podepsané v Aarhusu dne 25. června 1998 a schválené jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2005/370/ES ze dne 17. února 2005 (Úř. věst. 2005, L 124, s. 1, dále jen „Aarhuská úmluva“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Societatea Civilă Profesională de Avocați AB & CD, profesní občanskou společností advokátů založenou podle rumunského práva (dále jen „AB & CD“), a různými veřejnoprávními subjekty, týkajícího se legality správních aktů přijatých posledně uvedenými subjekty za účelem výstavby skládky v obci Pojorâta (Rumunsko), a sice územního plánu ze dne 16. září 2009 a stavebního povolení ze dne 3. října 2012.

Právní rámec

Mezinárodní právo

- 3 Článek 2 Aarhuské úmluvy, nadepsaný „Definice“, v odstavcích 4 a 5 stanoví:

„4. ‚veřejnost‘ znamená jednu nebo více fyzických nebo právnických osob a – v souladu s vnitrostátní právní úpravou nebo praxí – jejich sdružení, organizace nebo skupiny.

5. ‚dotčená veřejnost‘ je veřejnost, která je – nebo může být – ovlivněna environmentálním rozhodováním, anebo která má na tomto rozhodování určitý zájem; pro účely této definice se u nevládních organizací podporujících ochranu životního prostředí a splňujících požadavky vnitrostátních právních předpisů předpokládá, že mají na environmentálním rozhodování zájem.“

4 Článek 3 odst. 8 Aarhuské úmluvy stanoví:

„Každá strana zajistí, že osoby uplatňující svá práva v souladu s ustanoveními této úmluvy nebudou za svou angažovanost žádným způsobem finančně postihovány nebo pokutovány, pronásledovány nebo obtěžovány. Toto ustanovení se nedotýká pravomoci soudů jednotlivých států požadovat přiměřené náklady v soudních řízeních.“

5 Článek 9 Aarhuské úmluvy, nadepsaný „Přístup k právní ochraně“, v odstavcích 2 až 5 stanoví:

„2. Každá strana v rámci své vnitrostátní právní úpravy zajistí, aby osoby z řad dotčené veřejnosti

a) mající dostatečný zájem nebo

b) u nichž trvá porušování práva v případech, kdy to procesní správní předpis strany požaduje jako předběžnou podmínku,

mohly dosáhnout toho, že soud nebo jiný nezávislý a nestranný orgán zřízený zákonem přezkoumá po stránce hmotné i procesní zákonnost jakýchkoliv rozhodnutí, aktů nebo nečinnosti podle ustanovení článku 6 a v případech, kdy je tak stanoveno vnitrostátním právem a aniž by tím byl dotčen odstavec 3 článku 9, i dalších relevantních ustanovení této úmluvy.

Co představuje dostatečný zájem a porušování práva, bude určeno v souladu s požadavky vnitrostátního práva a v souladu s cílem poskytnout dotčené veřejnosti široký přístup k právní ochraně v rozsahu působnosti této úmluvy. K tomuto účelu je zájem jakékoli nestátní neziskové organizace splňující požadavky čl. 2 odst. 5 pokládán za dostatečný pro účely písmene a). U těchto organizací se bude pro účely písmene b) předpokládat, že mají práva, která mohou být porušována.

[...]

3. Navíc – aniž by tím bylo dotčeno přezkoumání zmíněné výše v odstavcích 1 a 2 – každá strana zajistí, aby osoby z řad veřejnosti splňující kritéria, pokud jsou nějaká stanovena ve vnitrostátním právu, měly přístup ke správním nebo soudním řízením, aby mohly vznášet námitky proti jednání, aktům nebo nečinnosti ze strany soukromých osob nebo orgánů veřejné správy, jež jsou v rozporu s ustanoveními jejího vnitrostátního práva týkajícího se životního prostředí.

4. Navíc – a aniž by tím byl dotčen odstavec 1 – postupy přezkoumání uvedené v odstavcích 1, 2 a 3 mají zajistit přiměřenou a účinnou nápravu, včetně právně přikázaných úlev ve vhodných případech, a měly by být čestné, spravedlivé, včasné a neměly by vyžadovat vysoké náklady. [...]

5. K zajištění vyšší účinnosti ustanovení tohoto článku každá strana zajistí poskytování informací veřejnosti o přístupu ke správním a soudním postupům přezkoumání a zváží zavedení vhodných podpůrných mechanismů k odstranění nebo snížení finančních a jiných překážek v přístupu k právní ochraně.“

Rumunské právo

- 6 Článek 56 Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (zákon č. 134/2010, občanský soudní řád) (*Monitorul Oficial al României*, část I, č. 247 ze dne 10. dubna 2015), ve znění účinném ve věci v původním řízení (dále jen „občanský soudní řád“), stanoví:

„1. Účastníkem řízení může být každá osoba požívající občanských práv.

2. Před soudem však mohou vystupovat sdružení, společnosti nebo jiné entity bez právní subjektivity, jsou-li založeny podle zákona.

[...]“

- 7 Článek 451 občanského soudního řádu zní takto:

„1. Náklady řízení zahrnují kolkovné a soudní poplatek, odměny advokátů, znalců a odborníků jmenovaných v souladu s čl. 330 odst. 3, částky určené svědkům na cestovní výdaje a ztráty vzniklé v důsledku jejich přítomnosti v soudním řízení, náklady na dopravu a případně náklady na ubytování, jakož i veškeré další výdaje nezbytné k řádnému průběhu řízení.

2. Soud může i bez návrhu snížit s odůvodněním část nákladů řízení odpovídající odměně advokáta, jsou-li tyto náklady zjevně nepřiměřené ve vztahu k hodnotě nebo složitosti věci nebo práci vykonané advokátem, a to i s ohledem na okolnosti věci. Opatření přijaté soudem nemá účinky ve vztahu mezi advokátem a jeho klientem.

[...]

4. Pokud jde o zaplacení kolkovného a soudního poplatku, jakož i zaplacení částek určených svědkům podle odstavce 1, nelze však žádného snížení nákladů řízení dosáhnout.“

- 8 Článek 452 občanského soudního řádu stanoví:

„Účastník řízení, který podává návrh na náhradu nákladů řízení, musí za podmínek stanovených zákonem prokázat nejpozději ke dni ukončení jednání ve věci samé existenci a rozsah těchto nákladů.“

- 9 Článek 453 občanského soudního řádu stanoví:

„1. Účastníku řízení, který neměl ve věci úspěch, se ukládá náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

2. Pokud bylo žalobě vyhověno pouze částečně, určí soud rozsah, v jakém může být každému z účastníků řízení uložena náhrada nákladů řízení. Soudy mohou případně uložit náhradu nákladů řízení.“

- 10 Článek 1 Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 (zákon o soudním řádu správním č. 554/2004) (*Monitorul Oficial al României*, část I, č. 1154 ze dne 7. prosince 2004), ve znění účinném ve sporu v původním řízení (dále jen „zákon o soudním řádu správním“), stanoví:

„1. Každý, kdo má za to, že orgán veřejné moci poškodil jeho práva nebo legitimní zájmy správním aktem či neprojednáním žádosti ve lhůtě stanovené zákonem, se může obrátit na

příslušný správní soud a domáhat se zrušení aktu, uznání dovolávaného práva či legitimního zájmu, a náhrady vzniklé škody. Legitimní zájem může být soukromý i veřejný.

2. Na správní soud se může obrátit i osoba, jejíž práva nebo legitimní zájmy byly poškozeny individuálním správním aktem určeným jinému právnímu subjektu.

[...]

11 Článek 2 odst. 1 zákona o soudním řádu správním stanoví:

„Pro účely tohoto zákona se rozumí:

[...]

p) ‚legitimním soukromým zájmem‘ možnost požadovat určité jednání s ohledem na uplatnění budoucího a předvídatelného subjektivního práva, předem stanoveného;

r) ‚legitimním veřejným zájmem‘ zájem týkající se právního řádu a ústavní demokracie, zajištění základních práv, svobod a povinností občanů, uspokojování potřeb společnosti, plnění pravomocí orgánů veřejné moci;

s) ‚dotčenými společenskými subjekty‘ nevládní struktury, odbory, sdružení, nadace a podobně, jejichž účelem je ochrana práv různých kategorií občanů nebo případně řádné fungování služeb veřejné správy;

[...]

12 Článek 8 odst. 1a zákona o soudním řádu správním stanoví:

„Fyzické a právnické osoby soukromého práva mohou podat žalobu na ochranu legitimního veřejného zájmu pouze podpůrně, pokud je újma na legitimním veřejném zájmu logicky spojena s porušením subjektivního práva nebo legitimního soukromého zájmu.“

13 Článek 196 odst. 3 Statutul profesiei de avocat (statut advokacie) (*Monitorul Oficial al României*, část I, č. 898 ze dne 3. prosince 2011) zní takto:

„Ve sporech vyplývajících z výkonu profesní činnosti může profesní občanská společnost vystupovat v řízení před soudy jako žalobce nebo žalovaný, i když nemá právní subjektivitu.“

14 Článek 20 odst. 5 a 6 Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului (mimořádné nařízení vlády č. 195/2005 o ochraně životního prostředí) (*Monitorul Oficial al României*, část I, č. 1196 ze dne 30. prosince 2005, dále jen „OUG č. 195/2005“) stanoví:

„5. Přístup veřejnosti k právní ochraně se uskutečňuje v souladu s platnými předpisy.

6. Nevládní organizace podporující ochranu životního prostředí mají právo zahájit řízení v oblasti týkající se životního prostředí a jsou aktivně legitimovány ve sporech týkajících se ochrany životního prostředí.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 15 Žalobou podanou k Tribunalul Cluj (soud prvního stupně v Kluži, Rumunsko) v říjnu 2018 se profesní občanská společnost advokátů AB & CD domáhala zrušení jednotlivých správních aktů přijatých rumunskými orgány za účelem výstavby skládky v obci Pojorâta, a sice územního plánu ze dne 16. září 2009 a stavebního povolení ze dne 3. října 2012.
- 16 Na podporu své žaloby se společnost AB & CD dovolávala zejména článku 35 rumunské Ústavy týkajícího se práva na zdravé životní prostředí, jakož i několika ustanovení OUG č. 195/2005 a Hotărârea de Guvernului nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe (rozhodnutí vlády č. 1076/2004 o stanovení postupu posuzování vlivů plánů a programů na životní prostředí), zatímco žalované tvrdily, že dotčená skládka splňuje všechny technické požadavky vyplývající ze směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů (Úř. věst. 1999, L 182, s. 1; Zvl. vyd. 15/04, s. 228).
- 17 Kromě toho žalované vznesly tři námitky nepřípustnosti.
- 18 Podle rumunského práva nemá společnost AB & CD podle nich právní subjektivitu a nemůže vystupovat před soudem, s výjimkou sporů vyplývajících z výkonu její profesní činnosti, čemuž tak v projednávané věci není. Dále vzhledem k tomu, že se tato profesní občanská společnost advokátů nedovolávala porušení svých subjektivních práv nebo svých legitimních soukromých zájmů, neodůvodnila svou aktivní legitimaci ani právní zájem na podání žaloby proti dotčeným správním aktům.
- 19 Rozsudkem ze dne 7. února 2019 Tribunalul Cluj (soud prvního stupně v Kluži) zamítl námitku nepřípustnosti ohledně způsobilosti společnosti AB & CD vystupovat před soudem. Naproti tomu vyhověl dvěma dalším námitkám nepřípustnosti z důvodu, že společnost AB & CD neprokázala svou aktivní legitimaci ani právní zájem na podání žaloby. Ze zákona o soudním řádu správním totiž podle uvedeného soudu vyplývá, že žalobce se může dovolávat veřejného zájmu pouze podpůrně, pokud je újma na veřejném zájmu spojena s porušením subjektivního práva nebo legitimního soukromého zájmu. AB & CD, jakožto profesní občanská společnost advokátů, přitom podle něj nepoukázala na jakékoli porušení legitimního soukromého zájmu. Z předkládacího rozhodnutí tak vyplývá, že obě posledně uvedené námitky byly přezkoumány společně, přičemž společnost AB & CD neměla aktivní legitimaci, jelikož neprokázala legitimní soukromý zájem.
- 20 Společnost AB & CD podala odvolání ke Curtea de Apel Cluj (odvolací soud v Kluži, Rumunsko). Consiliul Județean Suceava (Župní rada v Suceava, Rumunsko) podala vzájemné odvolání, kterým napadla zamítnutí námitky nepřípustnosti vycházející z nedostatku způsobilosti vystupovat před soudem.
- 21 Rozsudkem Înalta Curte de Casație și Justiție (Nejvyšší kasační a soudní dvůr, Rumunsko), který vyhověl návrhu Župní rady v Suceava, aby byl Curtea de Apel Cluj (odvolací soud v Kluži) vyloučen z rozhodování, byla tato odvolání postoupena Curtea de Apel Târgu-Mureș (odvolací soud v Târgu- Mureș, Rumunsko), tedy předkládajícímu soudu.

- 22 Předkládající soud uvádí, že v projednávaném případě je povinen použít článek 20 OUG č. 195/2005. Podle odstavce 5 tohoto článku se přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí uskutečňuje v souladu s „platnými předpisy“, zatímco podle odstavce 6 uvedeného článku se na žaloby nevládních organizací podporujících ochranu životního prostředí vztahuje zvláštní režim.
- 23 Je nesporné, že se na společnost AB & CD nevztahuje režim stanovený pro tyto organizace, a že v důsledku toho se přípustnost její žaloby proti dotčeným správním aktům, a zejména otázka, zda je aktivně legitimována, posuzuje s ohledem na obecná pravidla zákona o soudním řádu správním.
- 24 Z tohoto zákona vyplývá, že rumunský zákonodárce zvolil spor „subjektivní povahy“, což znamená, že žalobce musí nejprve uplatnit svůj vlastní zájem, tedy „legitimní soukromý zájem“, jak je uveden v čl. 2 odst. 1 písm. p) uvedeného zákona. Teprve poté, co žalobce prokáže existenci takového vlastního zájmu, se může dovolávat rovněž „legitimního veřejného zájmu“.
- 25 Naproti tomu podle čl. 20 odst. 6 OUG č. 195/2005 nejsou nevládní organizace na ochranu životního prostředí povinny prokazovat legitimní soukromý zájem, a mohou mít tedy přístup k právní ochraně v rámci sporu objektivní povahy.
- 26 Všechna tato ustanovení podle předkládajícího soudu odrážejí ustanovení čl. 9 odst. 2 Aarhuské úmluvy, který upravuje přístup „dotčené veřejnosti“ k právní ochraně, a sice v souladu s čl. 2 odst. 5 této úmluvy „veřejnost[i], která je – nebo může být – ovlivněna environmentálním rozhodováním“.
- 27 Z toho vyplývá, že aby společnost AB & CD prokázala svou aktivní legitimaci, musí prokázat legitimní soukromý zájem nebo existenci právní situace přímo související s jejím předmětem činnosti tím, že prokáže, že byla předmětnými správními akty dotčena.
- 28 Předkládající soud má pochybnosti o tom, zda ve sporu v oblasti životního prostředí může být takový požadavek v souladu s unijním právem, a zvláště s čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy.
- 29 Kromě toho tento soud uvádí, že pokud jde o takové profesní občanské společnosti advokátů, které nemají právní subjektivitu, jako je společnost AB & CD, čl. 196 odst. 3 statutu advokacie jim přiznává právo vystupovat před soudem v postavení žalobce nebo žalovaného pouze ve vztahu ke sporům vyplývajícím z výkonu profesní činnosti.
- 30 V projednávaném případě se společnost AB & CD dovolávala nikoliv porušení svých vlastních práv, ale veřejného zájmu a práv advokátů, kteří ji tvoří, přičemž tvrdila, že skládka Pojorâta má značný dopad na tyto advokáty a potenciálně na zdraví osob žijících v dotčeném regionu, jakož i na cestovní ruch. V této souvislosti se předkládající soud táže, zda čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy přiznává společnosti AB & CD aktivní legitimaci k podání žaloby proti dotčeným správním aktům.
- 31 Konečně předkládající soud uvádí, že společnost AB & CD tvrdí, že existuje riziko, že jí budou uloženy nepřiměřené náklady a že rumunské právo jí neumožňuje předvídat částku, kterou pravděpodobně bude muset nést.
- 32 V tomto ohledu články 451 až 453 občanského soudního řádu obecně upravují otázku nákladů řízení. Ty zahrnují zejména soudní poplatky a odměny advokátů. Účastníku řízení, který neměl ve věci úspěch, může být uložena náhrada nákladů řízení na návrh účastníka řízení, který měl ve

věci úspěch. V případě, že je odměna advokáta zjevně nepřiměřená ve vztahu ke složitosti věci nebo k práci vykonané advokátem, může soud, jemuž byla věc předložena, snížit část nákladů odpovídající odměně advokáta.

33 Předkládající soud se snaží zjistit, zda jsou tato pravidla rumunského práva v souladu s požadavkem zákazu nepřiměřených nákladů soudního řízení v oblasti životního prostředí, který je stanoven v čl. 9 odst. 4 Aarhuské úmluvy. Kromě toho podle něj není jisté, zda články 451 až 453 občanského soudního řádu obsahují dostatečná kritéria umožňující osobě soukromého práva posoudit a předvídat vysoké procesní náklady.

34 Za těchto podmínek se Curtea de Apel Târgu-Mureș (odvolací soud v Târgu-Mureș, Rumunsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 47 první pododstavec Listiny základních práv Evropské unie [dále jen ‚Listina‘] ve spojení s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU a čl. 2 [odst.] 4 ve spojení s čl. 9 odst. 3 [Aarhuské úmluvy], vykládány v tom smyslu, že právnická osoba, jako je profesní občanská společnost advokátů, která se nedovolává poškození žádného práva nebo zájmu samotné právnické osoby, nýbrž poškození práv a zájmů fyzických osob, advokátů, kteří tvoří tuto formu profesní organizace, spadá pod pojem ‚veřejnost‘, a lze takovou osobu přirovnat ve smyslu čl. 2 [odst.] 4 Aarhuské úmluvy ke skupině fyzických osob jednajících prostřednictvím sdružení nebo organizace?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku, musí být s ohledem jak na cíle čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy, tak na cíl účinné soudní ochrany práv přiznaných unijním právem čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy a čl. 47 první a druhý pododstavec [Listiny] ve spojení s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU vykládány v tom smyslu, že brání takovému ustanovení vnitrostátního práva, které podmiňuje přístup profesní občanské společnosti advokátů k právní ochraně prokázáním vlastního zájmu nebo skutečnosti, že podání žaloby má za cíl chránit právní situaci, která přímo souvisí se samotným účelem, pro který byla založena tato organizační forma, v projednávané věci profesní občanská společnost advokátů?

3) V případě kladné odpovědi na první a druhou otázku, nebo bez ohledu na odpovědi na tyto dvě otázky, musí být čl. 9 odst. 3, 4 a 5 Aarhuské úmluvy a článek 47 první a druhý pododstavec [Listiny] ve spojení s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU vykládány v tom smyslu, že výraz, aby přiměřený a účinný prostředek nápravy, včetně přijetí soudního rozhodnutí, ‚nevyžadoval vysoké náklady‘, předpokládá pravidla nebo kritéria pro omezení nákladů, které má nést účastník řízení, který neměl ve sporu úspěch, tedy v tom smyslu, že vnitrostátní soud musí zajistit splnění požadavku spočívajícího v tom, aby náklady nebyly vysoké, s přihlédnutím jak k zájmu osoby, která se domáhá ochrany svých práv, tak k obecnému zájmu na ochraně životního prostředí?“

Řízení před Soudním dvorem

35 Předkládající soud požádal Soudní dvůr o projednání věci ve zrychleném řízení podle článku 105 jednacího řádu Soudního dvora, jelikož spor probíhá před vnitrostátními soudy od 3. října 2018.

36 Předseda Soudního dvora po vyslechnutí soudce zpravodaje a generální advokátky tuto žádost zamítl rozhodnutím ze dne 10. června 2022. Okolnost, že předkládající soud musí učinit vše pro to, aby zajistil rychlé vyřešení věci v původním řízení, totiž nemůže být sama o sobě dostatečným

důvodem pro použití zrychleného řízení (v tomto smyslu viz usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 31. července 2017, Mobit, C-350/17 a C-351/17, EU:C:2017:626, bod 6, jakož i citovaná judikatura).

K předběžným otázkám

K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 37 Komise ve svém písemném vyjádření uvedla své pochybnosti o jasnosti této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce z důvodu, že předkládající soud poskytl neúplný popis žalobních důvodů, kterých se společnost AB & CD dovolávala na podporu svého návrhu, a práv, která pro ni vyplývají z unijního práva.
- 38 V tomto ohledu je třeba připomenout, že se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí na vlastní odpovědnost a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí žádosti podané vnitrostátním soudem je ze strany Soudního dvora možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 25. května 2023, WertInvest Hotelbetrieb, C-575/21, EU:C:2023:425, bod 30, jakož i citovaná judikatura).
- 39 Svými otázkami předkládající soud žádá Soudní dvůr o výklad Aarhuské úmluvy, a zejména se táže, zda se společnost AB & CD může dovolávat práva na prostředek právní nápravy zaručeného v čl. 9 odst. 3 této úmluvy.
- 40 Podle tohoto ustanovení „každá strana zajistí, aby osoby z řad veřejnosti splňující kritéria, pokud jsou nějaká stanovena ve vnitrostátním právu, měly přístup ke správním nebo soudním řízením, aby mohly vznášet námitky proti jednání, aktům nebo nečinnosti ze strany soukromých osob nebo orgánů veřejné správy, jež jsou v rozporu s ustanoveními jejího vnitrostátního práva týkajícího se životního prostředí.“
- 41 Jak uvedla generální advokátka v bodech 32 až 34 svého stanoviska, ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že spor v původním řízení zahrnuje přezkum legality správních aktů z hlediska povinností, které v oblasti skládkování odpadu vyplývají ze směrnice 1999/31. Z toho vyplývá, že se tento spor týká dodržování „vnitrostátního práva týkajícího se životního prostředí“ ve smyslu čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy a spadá do věcné působnosti tohoto ustanovení [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, Deutsche Umwelthilfe (Schvalování motorových vozidel), C-873/19, EU:C:2022:857, body 50, 56 a 58].
- 42 Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je tudíž přípustná.

K druhé otázce

- 43 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba zkoumat na prvním místě, je, zda čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle které je právnické osobě, která není nevládní organizací na ochranu životního

prostředí, přiznána aktivní legitimace k podání žaloby proti správnímu aktu, který jí není určen, pouze v případě, že tvrdí, že byl porušen její legitimní soukromý zájem nebo zájem spojený s právní situací, která přímo souvisí s jejím předmětem činnosti.

- 44 Úvodem je třeba uvést, že z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že podle článků 1, 2 a 8 zákona o soudním řádu správním musí poškozená osoba, ať se jedná o fyzickou nebo právnickou osobu soukromého práva, nebo o subjekt sociální povahy, namítat porušení vlastního zájmu, a sice legitimního soukromého zájmu. Pokud jde konkrétně o takovou profesní občanskou společnost advokátů bez právní subjektivity, jako je společnost AB & CD, předkládající soud uvádí rovněž čl. 196 odst. 3 statutu advokacie, podle kterého taková společnost může vystupovat před soudem pouze za účelem ochrany zájmů spojených s právní situací, která přímo souvisí s jejím předmětem činnosti, a sice s výkonem profesní činnosti. Takových vlastních zájmů se v podstatě mohou dovolávat zejména osoby, které jsou nebo mohou být dotčeny správním aktem.
- 45 Kromě toho je třeba odlišit legitimní soukromé zájmy od legitimních veřejných zájmů. Žalobce se může dovolávat legitimních veřejných zájmů pouze tehdy, pokud primárně prokáže legitimní soukromý zájem.
- 46 V oblasti životního prostředí je stanovena v čl. 20 odst. 6 OUG č. 195/2005 výjimka z posledně uvedeného pravidla, a to pro nevládní organizace podporující ochranu životního prostředí. Toto ustanovení jim umožňuje dovolávat se především legitimního veřejného zájmu, aniž jsou povinny prokazovat legitimní soukromý zájem.
- 47 V projednávaném případě je nesporné, že profesní občanská společnost advokátů AB & CD, žalobkyně v původním řízení, nemůže být postavena na roveň takové organizaci na ochranu životního prostředí, a že v důsledku toho patří podle vnitrostátního práva do kategorie žalobců, kteří jsou aktivně legitimováni pouze tehdy, pokud prokáží legitimní soukromý zájem.
- 48 V tomto ohledu ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce rovněž vyplývá, že se společnost AB & CD v rámci své žaloby proti správním aktům dotčeným v původním řízení, a sice územnímu plánu ze dne 16. září 2009 a stavebnímu povolení ze dne 3. října 2012, nedovolávala porušení svých vlastních práv, a konkrétně neprokázala legitimní soukromý zájem ani zájem spojený s právní situací, která přímo souvisí s jejím předmětem činnosti. Z toho vyplývá, že není aktivně legitimována k podání žaloby k předkládajícímu soudu. Písemná vyjádření předložená Soudnímu dvoru, jakož i řeči přednesené na jednání konaném dne 4. května 2023 potvrdily, že tato profesní občanská společnost advokátů ani skupina osob, které ji tvoří, nemají konkrétní vazbu na projekt, kterého se týkají správní akty dotčené v původním řízení, a že tato skupina osob neprokázala legitimní soukromý zájem.
- 49 Právě v tomto kontextu je třeba uvést druhou otázku, kterou se předkládající soud snaží zjistit, zda čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy musí být vykládán v tom smyslu, že brání ustanovení vnitrostátního práva, které podmiňuje přípustnost žaloby prokázáním legitimního soukromého zájmu a jehož použití má v projednávaném případě za následek nepřípustnost žaloby podané společností AB & CD.
- 50 Nejprve je třeba připomenout, že z tohoto ustanovení, a zejména ze skutečnosti, že podle tohoto ustanovení mohou být prostředky právní nápravy, jichž se toto ustanovení týká, podmíněny „kritérii“, vyplývá, že členské státy mohou v rámci prostoru pro uvážení, jenž je jim v tomto ohledu ponechán, stanovit pravidla procesního práva týkající se podmínek, jež musí být splněny k tomu,

aby mohly být takové prostředky právní nápravy použity [rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, Deutsche Umwelthilfe (Schvalování motorových vozidel), C-873/19, EU:C:2022:857, bod 63 a citovaná judikatura].

- 51 Pokud jde dále o rozsah této posuzovací pravomoci, Soudní dvůr rozhodl, že podle samotného znění čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy se kritéria, která mohou členské státy stanovit ve svém vnitrostátním právu, týkají určení okruhu nositelů práva podat prostředek právní nápravy, a nikoli určení předmětu prostředku právní nápravy, je-li ovšem jeho předmětem porušení ustanovení vnitrostátního práva týkajícího se životního prostředí [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, Deutsche Umwelthilfe (Schvalování motorových vozidel), C-873/19, EU:C:2022:857, bod 64].
- 52 Kromě toho v systému zavedeném Aarhuskou úmluvou čl. 9 odst. 2 této úmluvy stanoví právo na přezkoumání aktů spadajících do jejího článku 6 ve prospěch omezeného okruhu osob, a sice osob z řad „dotčené“ veřejnosti uvedených v čl. 2 odst. 5 uvedené úmluvy.
- 53 Článek 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy má širší oblast působnosti, neboť se vztahuje na širší kategorii aktů a rozhodnutí, a je určen osobám z řad široké „veřejnosti“. Toto ustanovení naproti tomu přiznává členským státům větší posuzovací pravomoc při stanovení kritérií umožňujících určit mezi všemi osobami z řad veřejnosti skutečné nositele práva na prostředek právní nápravy, které stanoví (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. ledna 2021, Stichting Varkens in Nood a další, C-826/18, EU:C:2021:7, body 36, 37 a 62).
- 54 Jak však vyplývá z judikatury Soudního dvora, právo na prostředek právní nápravy stanovené v čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy by bylo zbaveno veškerého užitečného účinku, kdyby na základě uplatnění takových kritérií bylo určitým kategoriím „osob z řad veřejnosti“ odepřeno jakékoli právo na soudní přezkum (rozsudek ze dne 14. ledna 2021, Stichting Varkens in Nood a další, C-826/18, EU:C:2021:7, bod 50 a citovaná judikatura).
- 55 Konečně je třeba ještě uvést, podobně jako to učinila generální advokátka v bodě 61 svého stanoviska, že z dokumentu zveřejněného Evropskou hospodářskou komisí Organizace spojených národů, nazvaného „Aarhuská úmluva: příručka k provedení“ (2. vydání, 2014), vyplývá, že smluvní strany této úmluvy „nejsou povinny zavést institut žaloby ve veřejném zájmu (*actio popularis*), v jehož důsledku by každý měl právo napadnout jakékoli rozhodnutí, akt či opomenutí týkající se životního prostředí.“
- 56 V projednávaném případě, jak bylo uvedeno v bodech 44 až 46 tohoto rozsudku, žalobci jiní než sdružení na ochranu životního prostředí mají na základě ustanovení zákona o soudním řádu správním aktivní legitimaci k podání žaloby proti správnímu aktu, který jim není určen, pouze tehdy, pokud prokáží vlastní „legitimní soukromý zájem“, což je zejména případ, kdy jsou nebo mohou být dotčeni takovým aktem.
- 57 V tomto ohledu je třeba zaprvé konstatovat, že tato podmínka stanovená rumunským právem umožňuje určit skutečné nositele práva na prostředek právní nápravy zakotveného v čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy, aniž je omezen předmět právní nápravy.

- 58 Zadruhé se nejeví, že by na základě uvedené podmínky bylo některým „kategoriím“ osob z řad veřejnosti odepřeno jakékoli právo na prostředek právní nápravy. Naopak nutnost prokázat legitimní soukromý zájem způsobuje pouze nepřípustnost žalob podaných osobami, které nemají konkrétní vztah ke správnímu aktu, který chtějí napadnout. Rumunský zákonodárce se tak vyhnul vytvoření institutu žaloby ve veřejném zájmu, aniž nepřiměřeně omezil přístup k právní ochraně.
- 59 V posledně uvedeném ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr rozhodl, pokud jde o článek 11 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. 2012, L 26, s. 1), který provádí čl. 9 odst. 2 Aarhuské úmluvy, že je přípustné, aby vnitrostátní zákonodárce omezil práva, jejichž porušení může být uplatňováno jednotlivcem v rámci žaloby podle tohoto článku 11, pouze na subjektivní práva, to znamená individuální práva (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. května 2020, Land Nordrhein-Westfalen, C-535/18, EU:C:2020:391, bod 57 a citovaná judikatura).
- 60 Tyto úvahy platí tím spíše pro provádění čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy. Jak bylo uvedeno v bodě 53 tohoto rozsudku, toto ustanovení přiznává členským státům větší posuzovací pravomoc při stanovení kritérií umožňujících určit skutečné nositele práva na prostředek právní nápravy, které stanoví, než při provádění čl. 9 odst. 2 této úmluvy.
- 61 Konečně zatřetí, podmínka týkající se prokázání legitimního soukromého zájmu se nevztahuje na sdružení na ochranu životního prostředí uznaná rumunským právem. Tato sdružení mohou hájit veřejný zájem, aniž musí prokazovat, že byla osobně dotčena.
- 62 Za těchto podmínek je třeba s výhradou ověření, která přísluší předkládajícímu soudu, konstatovat, že se jeví, že podmínka, která podmiňuje aktivní legitimaci jiných žalobců, než jsou sdružení na ochranu životního prostředí, k podání žaloby proti správnímu aktu, jenž jim není určen, prokázáním legitimního soukromého zájmu, splňuje požadavky stanovené v bodech 50 až 55 tohoto rozsudku.
- 63 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle které je právnické osobě, která není nevládní organizací na ochranu životního prostředí, přiznána aktivní legitimace k podání žaloby proti správnímu aktu, který jí není určen, pouze v případě, že tvrdí, že byl porušen její legitimní soukromý zájem nebo zájem spojený s právní situací, která přímo souvisí s jejím předmětem činnosti.

K první otázce

- 64 V projednávaném případě, jak vyplývá z bodu 47 tohoto rozsudku, je nesporné, že v rámci žaloby proti správním aktům dotčeným v původním řízení musí společnost AB & CD za účelem prokázání své aktivní legitimace prokázat zájem spojený s právní situací, která přímo souvisí s jejím předmětem činnosti, nebo jako skupina osob, které tvoří tuto společnost, legitimní soukromý zájem.
- 65 Jak bylo uvedeno v bodě 48 tohoto rozsudku, ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že v rámci této žaloby společnost AB & CD, ani skupina osob, které ji tvoří, neprokázaly legitimní soukromý zájem a že společnost AB & CD neprokázala zájem spojený s právní situací, která přímo souvisí s jejím předmětem činnosti.

66 Z toho vyplývá, že s ohledem na odpověď podanou na druhou otázku již není třeba odpovídat na první otázku, kterou se předkládající soud táže, zda společnost AB & CD spadá pod pojem „veřejnost“, tedy do okruhu osob uvedených v čl. 2 odst. 4 Aarhuské úmluvy, která může s výhradou splnění podmínek stanovených členskými státy uplatnit právo na prostředek právní nápravy zaručené v čl. 9 odst. 3 této úmluvy.

K třetí otázce

67 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 9 odst. 4 a 5 Aarhuské úmluvy ve spojení s článkem 47 Listiny vykládán v tom smyslu, že soud, který má rozhodnout o uložení náhrady nákladů řízení účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci v oblasti životního prostředí, musí za účelem zajištění splnění požadavku spočívajícího v tom, aby náklady nebyly vysoké, zohlednit zájem tohoto účastníka řízení a obecný zájem na ochraně životního prostředí.

68 Úvodem je třeba připomenout, že v bodě 41 tohoto rozsudku bylo uvedeno, že se spor v původním řízení z meritorního hlediska týká dodržování vnitrostátního práva týkajícího se životního prostředí uvedeného v čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy, a spadá tedy do věcné působnosti tohoto ustanovení.

69 Kromě toho Soudní dvůr již rozhodl, že odstavec 4 tohoto článku blíže uvádějící vlastnosti, které musí prostředky nápravy mít, a zejména to, že nesmějí vyžadovat vysoké náklady, se výslovně vztahuje na prostředky nápravy uvedené v odstavci 3 téhož článku (rozsudek ze dne 15. března 2018, North East Pylon Pressure Campaign a Sheehy, C-470/16, EU:C:2018:185, bod 48).

70 V důsledku toho je třeba na požadavek stanovený v Aarhuské úmluvě, aby určitá soudní řízení nevyžadovala vysoké náklady, pohlížet tak, že se vztahuje na takové řízení, o jaké se jedná ve věci v původním řízení, neboť se toto řízení na základě vnitrostátního práva týkajícího se životního prostředí snaží zpochybnit územní plán a stavební povolení (obdobně viz rozsudek ze dne 15. března 2018, North East Pylon Pressure Campaign a Sheehy, C-470/16, EU:C:2018:185, bod 49).

71 Je třeba upřesnit, že takový požadavek se uplatní bez ohledu na výsledek sporu v původním řízení, a to i když je žaloba žalobce v původním řízení odmítnuta jako nepřijatelná z důvodu nedostatku aktivní legitimace nebo právního zájmu na podání žaloby. Nic to totiž nemění na tom, jak bylo připomenuto v bodě 68 tohoto rozsudku, že spor v původním řízení spadá do věcné působnosti čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy.

72 K věci samé je třeba připomenout, že požadavek spočívající v tom, aby náklady soudních řízení v oblasti životního prostředí nebyly vysoké, vnitrostátním soudům nijak nezakazuje, aby uložily náhradu nákladů řízení žalobci. Výslovně to vyplývá z čl. 3 odst. 8 Aarhuské úmluvy, který blíže uvádí, že není dotčena pravomoc vnitrostátních soudů požadovat přiměřené náklady v soudních řízeních (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. března 2018, North East Pylon Pressure Campaign a Sheehy, C-470/16, EU:C:2018:185, bod 60, jakož i citovaná judikatura).

73 Je třeba rovněž připomenout, že požadavek, aby náklady řízení nebyly vysoké, se týká veškerých finančních nákladů vzniklých účastí na takových soudních řízeních, a že v důsledku toho musí být nepřiměřenost nákladů posuzována celkově s ohledem na veškeré náklady vzniklé účastníku řízení (obdobně viz rozsudek ze dne 11. dubna 2013, Edwards a Pallikaropoulos, C-260/11, EU:C:2013:221, body 27 a 28, jakož i citovaná judikatura).

- 74 V tomto rámci je třeba zohlednit jak zájem osoby, která chce hájit svá práva, tak obecný zájem na ochraně životního prostředí. Toto posouzení se tudíž nemůže týkat pouze hospodářské situace dotčené osoby, ale musí se rovněž zakládat na objektivní analýze výše nákladů řízení, a to tím spíše, že soukromé osoby a sdružení jsou přirozeně povolány k tomu, aby sehrávaly aktivní roli při ochraně životního prostředí. Náklady řízení tak nemohou přesáhnout finanční možnosti dotčené osoby a v každém případě se nesmí jevit ani jako objektivně nepřiměřené (obdobně viz rozsudek ze dne 11. dubna 2013, Edwards a Pallikaropoulos, C-260/11, EU:C:2013:221, body 39 a 40).
- 75 Kromě toho může soud zohlednit situaci dotčených účastníků řízení, rozumné vyhlídky žadatele na úspěch, závažnost zájmů dotčených ve sporu pro žadatele i pro ochranu životního prostředí, složitost použitelného práva a řízení, jakož i případnou neuváženost návrhu v různých stadiích řízení (obdobně viz rozsudek ze dne 11. dubna 2013, Edwards a Pallikaropoulos, C-260/11, EU:C:2013:221, bod 42, jakož i citovaná judikatura).
- 76 Pokud jde o důsledky, které musí vnitrostátní soud vyvodit z tohoto výkladu čl. 9 odst. 4 Aarhuské úmluvy v takovém sporu, jako je spor v původním řízení, je třeba připomenout, že toto ustanovení nestanoví bezpodmínečnou a dostatečně přesnou povinnost, která by byla s to přímo regulovat právní postavení jednotlivců, a že v důsledku toho nemá přímý účinek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. března 2018, North East Pylon Pressure Campaign a Sheehy, C-470/16, EU:C:2018:185, body 52 a 53, jakož i citovaná judikatura).
- 77 Totéž platí pro čl. 9 odst. 5 této úmluvy v rozsahu, v němž stanoví, že smluvní strany této úmluvy zváží zavedení vhodných podpůrných mechanismů k odstranění nebo snížení finančních a jiných překážek v přístupu k právní ochraně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. července 2016, Ordre des barreaux francophones et germanophone a další, C-543/14, EU:C:2016:605, bod 55).
- 78 Je však třeba uvést, že cílem těchto ustanovení, i když nemají přímý účinek, je zabezpečit účinnou ochranu životního prostředí (rozsudek ze dne 15. března 2018, North East Pylon Pressure Campaign a Sheehy, C-470/16, EU:C:2018:185, bod 53).
- 79 Kromě toho vyplývá požadavek „přiměřených nákladů“ v oblasti životního prostředí z respektování práva na účinný prostředek nápravy, zakotveného v článku 47 Listiny, jakož i ze zásady efektivity, podle které procesní podmínky žalob určených k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z práva Unie, nesmějí v praxi znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných právním řádem Unie (rozsudek ze dne 11. dubna 2013, Edwards a Pallikaropoulos, C-260/11, EU:C:2013:221, bod 33, jakož i citovaná judikatura).
- 80 S ohledem na omezené informace obsažené v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce nemůže Soudní dvůr určit, do jaké míry články 451 až 453 občanského soudního řádu, které obecně upravují otázku nákladů řízení v rumunském právu a které se podle všeho použijí na spor v původním řízení, umožňují předkládajícímu soudu provést celkové posouzení nákladů vynaložených dotyčným účastníkem řízení a zohlednit při svém rozhodnutí o nákladech řízení kritéria uvedená v bodech 74 a 75 tohoto rozsudku. Mimoto se jeví, že tento soud může snížit pouze část nákladů řízení, a sice nákladů odpovídajících odměnám advokátů.
- 81 Jak v podstatě uvedla generální advokátka v bodech 75 a 76 svého stanoviska, vzhledem k široké posuzovací pravomoci, kterou mají členské státy při provádění čl. 9 odst. 4 Aarhuské úmluvy, nelze absenci podrobného stanovení nákladů v řízení týkajícím se životního prostředí ve vnitrostátní právní úpravě považovat bez dalšího za neslučitelnou s pravidlem, podle kterého by

řízení nemělo vyžadovat vysoké náklady. Je však na předkládajícím soudu, aby ověřil, do jaké míry jsou stávající mechanismy rumunského práva v souladu s požadavky, které vyplývají z tohoto čl. 9 odst. 4.

- 82 V této souvislosti je třeba ještě připomenout, že za účelem zajištění účinné soudní ochrany, jedná-li se jako v projednávané věci o použití vnitrostátního práva týkajícího se životního prostředí, je předkládající soud povinen vykládat vnitrostátní procesní právo takovým způsobem, který bude v co největším možném rozsahu v souladu s cílem, který je stanoven v čl. 9 odst. 4 Aarhuské úmluvy, tak aby náklady soudního řízení nebyly vysoké (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. března 2011, *Lesoochranské zoskupenie*, C-240/09, EU:C:2011:125, bod 50, jakož i ze dne 15. března 2018, *North East Pylon Pressure Campaign a Sheehy*, C-470/16, EU:C:2018:185, bod 57).
- 83 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že čl. 9 odst. 4 a 5 Aarhuské úmluvy ve spojení s článkem 47 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že soud, který má rozhodnout o uložení náhrady nákladů řízení účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci v oblasti životního prostředí, musí za účelem zajištění splnění požadavku spočívajícího v tom, aby náklady soudních řízení nebyly vysoké, zohlednit všechny okolnosti projednávané věci včetně zájmu tohoto účastníka řízení a obecného zájmu na ochraně životního prostředí.

K nákladům řízení

- 84 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 9 odst. 3 Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, podepsané v Aarhausu dne 25. června 1998 a schválené jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2005/370/ES ze dne 17. února 2005**

musí být vykládán v tom smyslu, že

nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle které je právnické osobě, která není nevládní organizací na ochranu životního prostředí, přiznána aktivní legitimace k podání žaloby proti správnímu aktu, který jí není určen, pouze v případě, že tvrdí, že byl porušen její legitimní soukromý zájem nebo zájem spojený s právní situací, která přímo souvisí s jejím předmětem činnosti.

- 2) Článek 9 odst. 4 a 5 Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, podepsané v Aarhausu dne 25. června 1998 a schválené jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2005/370, ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie**

musí být vykládán v tom smyslu, že

soud, který má rozhodnout o uložení náhrady nákladů řízení účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci v oblasti životního prostředí, musí za účelem zajištění splnění požadavku spočívajícího v tom, aby náklady soudních řízení nebyly vysoké, zohlednit všechny okolnosti projednávané věci včetně zájmu tohoto účastníka řízení a obecného zájmu na ochraně životního prostředí.

Podpisy